

ISSN 2181-6883

PEDAGOGIK MAHORAT

Ilmiy-nazariy va metodik jurnal

3-son (2019-yil, iyun)

Jurnal 2001-yildan chiqa boshlagan

Buxoro – 2019

PEDAGOGIK MAHORAT

Ilmiy-nazariy va metodik jurnal

2019, № 3

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi OAK Rayosatining 2016-yil 29-dekabrda qarori bilan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha dissertatsiya ishlari natijalari yuzasidan ilmiy maqolalar chop etilishi lozim bo'lgan zaruriy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Jurnal 2001-yilda tashkil etilgan.

Jurnal 1 yilda 6 marta chiqadi.

Jurnal O'zbekiston matbuot va axborot agentligi Buxoro viloyat matbuot va axborot boshqarmasi tomonidan 2016-yil 22-fevral № 05-072-sonli guvohnoma bilan ro'yxatga olingan.

Muassis: Buxoro davlat universiteti

Tahririyat manzili: O'zbekiston Respublikasi, Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy

Elektron manzil: ped_mahorat@umail.uz

TAHRIR HAY'ATI:

Bosh muharrir: Adizov Baxtiyor Rahmonovich – pedagogika fanlari doktori, professor

Bosh muharrir o'rinbosari: Navro'z-zoda Baxtiyor Negmatovich – iqtisod fanlari doktori, professor

Mas'ul kotib: Hamroyev Alijon Ro'ziqulovich – pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Xamidov Obidjon Xafizovich, iqtisod fanlari doktori

Begimqulov Uzoqboy Shoyimqulovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Mahmudov Mels Hasanovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Ibragimov Xolboy Ibragimovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Choriyev Abdushukur Choriyevich, pedagogika fanlari doktori, professor

Yanakiyeva Yelka Kirilova, pedagogika fanlari doktori, professor (N. Rilski nomidagi Janubiy-G'arbiy Universitet, Bolgariya)

Qahhorov Siddiq Qahhorovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Barotov Sharif Ramazonovich, psixologiya fanlari doktori, professor

Jabborov Azim Meyliqulovich, psixologiya fanlari doktori, professor

Sunnatova Ra'no Izzatovna, psixologiya fanlari doktori, professor

Kozlov Vladimir Vasilyevich, psixologiya fanlari doktori, professor (Yaroslavl davlat universiteti, Rossiya)

Morogin Vladimir Grigoryevich, psixologiya fanlari doktori, professor (Xakassiya davlat universiteti, Rossiya)

Belobrikina Olga Alfonsasovna, psixologiya fanlari nomzodi, professor (Novosibirsk davlat pedagogika universiteti, Rossiya)

Chudakova Vera Petrovna, psixologiya fanlari nomzodi (Ukraina pedagogika fanlari milliy akademiyasi, Ukraina)

Chuprov Leonid Fedorovich, psixologiya fanlari nomzodi, RAE professori (Abakan, Rossiya)

Kozubov Igor Nikolayevich, pedagogika fanlari nomzodi, RAE professori (Kiyev, Ukraina)

Sidorova Lyudmila Pavlovna, falsafa fanlari nomzodi, dotsent ("Oliy iqtisodiyot maktabi" milliy tadqiqot universiteti (Rossiya))

Tadjixodjayev Zokirxo'ja Abdusattorovich, texnika fanlari doktori, professor

Amonov Muxtor Raxmatovich, texnika fanlari doktori, professor

O'rayeva Darmonoy Saidjonovna, filologiya fanlari doktori, professor

Axmedova Shoiri Ne'matovna, filologiya fanlari doktori, professor

Durdiyev Durdimurod Qalandarovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor

Hayitov Shodmon Axmadovich, tarix fanlari doktori, professor

To'rayev Halim Hojiyevich, tarix fanlari doktori, professor

Mirzayev Shavkat Mustaqimovich, texnika fanlari doktori, professor

Mahmudov Nosir Mahmudovich, iqtisod fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Muhammadjon To'ychiyevich, iqtisod fanlari doktori, professor

Bo'riyev Sulaymon Bo'riyevich, biologiya fanlari doktori, professor

Olimov Shirinboy Sharopovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Qahhorov Otabek Siddiqovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

МУНДАРИЖА

PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA	7
Елена СЕМЕНОВА. Об основаниях развития интеллектуального капитала	7
Муяссар МАҲМУДОВА, Дилноза БЕГМАТОВА. “Касбнинг ёмони йўқ” ақидаси негизига қурилган халқ идроки	10
Азамат ОБИДОВ. Вебинар технологиялари асосида ташкил этилган курсларнинг жорий этилиши ва амалий натижалари	13
Махматмурод ШОМИРЗАЕВ. Миллий каштадўзликда фанлараро спектрал – вариатив компонентларнинг ўзига хос жиҳатлари	17
Gulchehra IZBULLAYEVA. Burhoniddin Rabgʻuziy va uning odob-axloq haqidagi qarashlari	21
Gʻolibjon JUMAQULOV. Oʻquvchilar intellektual sifatlarini tarbiyalashda geometriya fanini oʻqitish texnologiyalari	24
Мажид ИННАЗАРОВ. Олий таълим тизимидаги ёш раҳбар кадрларнинг касбий компетентлик тамойилининг ўзига хослиги	27
Шаҳноза САМИЕВА. Ёшларда ижодкорлик ва креативлик қобилиятларини ривожлантиришнинг муҳим йўналишлари	30
Lutfillo ABDUNAZAROV. Milliy taʼlim tizimida ekologik maʼnaviyatli shaxsni tarbiyalash	33
Akbar GULBOYEV. Harakatlar strategiyasi – buyuk kelajagimizning yangi bosqichi	36
Guliyi HABIBOVA. Xalq pedagogikasi - tarbiya manbai	39
Amina ROʻZIQULOVA. Oʻzbek oilalarida nikoh-oila munosabatlari mustahkamligini taʼminlanishda milliy qadriyatlarning ahamiyati	43
Gulshan Saidnazarova. Boʻlajak mutaxassislarda kasbiy madaniyatni shakllantirish omillari	46
Manzura OCHILOVA. Tasavvuf taʼlimotida inson kamoloti	49
Анвар НУСПАТОВ. Бўлажак ўқитувчиларда касбий педагогик маҳоратни шакллантириш	53
Dildora TOSHEVA. Boshlangʻich sinf oʻquvchilarini ekologik tarbiyalash zarurati	57
Oʻlmas QURBONOVA. Zamonaviy taʼlim va modul – kredit tizimi	61
Хусниддин ХОМИДОВ. Талабаларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш йўналишлари	64
Mavjuda YULDASHEVA. Taʼlim oluvchilarining salomatligini muhofaza qilish va mustahkamlash jarayonini modellash	67
Муниса НАЙИМОВА, Баҳром МАДРИМОВ. Алишер Навоий – мусиқашунос	70
Ойбек ОРТИҚОВ. Мактабда тарих фанини ўқитишнинг самарадорлигини ошириш: муаммо ва ечимлар	72
Уйғун ЎРИНОВ. Олий таълимда ижтимоий ҳамкорлик доирасида талабанинг касбий кўникма ва малакаларини шакллантириш методикаси	76
Yoʻlchi ABDULLAYEV. Taʼlimning faol shakl va metodlarini takomillashtirish qonuniyati	80
Хусен САФОЕВ. Жисмоний тарбия ва спорт машғулотларида ўқувчиларнинг баркамоллигини таъминлаш воситалари	83
Улуғбек МАМУРОВ. Умумий ўрта таълим мактаблари фаолиятини бошқаришда педагогик мақсадни белгилаш	86
Абдурафик ВАЛИЕВ. Ёшларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш усуллари ва воситалари	92
Абдулазиз САМАДОВ. Ўқувчиларда миллий онгни шакллантиришнинг ўзига хос хусусиятлари	95
Лазиз НУРУЛЛОЕВ. Бўлажак ўқитувчиларни таълим жараёнига технологик ёндашувга тайёрлаш	99
Фуркат ЖУМАЕВ. Оилада китобхонликни шакллантириш воситасида ўсмирлар маънавиятининг ўзига хос хусусиятлари	103
Тохир НАЗАРОВ. Тарбиявий омиллар воситасида ҳарбий хизматчи хотин-қизлар касбий фаолияти самарадорлигини ошириш	107
Аслиддин УЗОҚОВ. Талабаларнинг ватанпарварлик кўрсаткичлари даражасининг шаклланганлиги ва ривожланганлигини аниқлаш мезонлари	110
ТИЛ ВА АДАБИЁТ	115
Таваккал ЧОРИЕВ. Жомий ва Навоий лирикасида доминантали лексемалар ва уларнинг услубий бўёқлари	115
Nigora KAYUMOVA. learner centered approach is an effective method in education	123
Сауле ИШАНОВА. Передача фразеологических единиц в переводе	128
Mahbuba MUHAMMADOVA. Hasanxoʻja Nisoriyning Alisher Navoiy haqida adabiy-tanqidiy qarashlari ..	131

Lutfillo ABDUNAZAROV

Qo'qon davlat pedagogika instituti
geografiya o'qitish metodikasi kafedrası
katta o'qituvchisi

MILLIY TA'LIM TIZIMIDA EKOLOGIK MA'NAVIYATLI SHAXSNI TARBIYALASH

Ushbu maqolada milliy ta'lim tizimida ekologik ma'naviyatli shaxsni tarbiyalashga doir ilmiy mulohazalar, takliflar, xususan ekologik bilimlar bilan yaxshi qurollangan ma'naviyatli shaxslarni tarbiyalash yo'llari ko'rsatib o'tilgan. Yoshlarning ekologik tarbiyasida asosiy e'tibor atrof-muhit muhofazasi, tabiatdan oqilona va tejamkorlik bilan foydalanish, atrof-muhitni yaxshilashga qaratilgan texnologiyalarni qo'llashga doir fikrlar berilgan.

Kalit so'zlar: ekologik ta'lim, ekologik tarbiya, milliy g'urur, ekologik ong, ta'lim, maktabgacha va o'rta ta'lim.

В данной статье раскрыты научные размышления, выдвинуты предложения относительно воспитанию в сфере народного образования экологически духовной личности, также указаны пути воспитания вооруженных знаниями экологического характера, духовных личностей. Также высказаны мнения по поводу использования технологий по повышению внимания экологическому воспитанию молодежи, защите окружающей среды, рациональному и бережливому использованию природных ресурсов, улучшению окружающей среды.

Ключевые слова: экологическое образование, экологическое воспитание, национальная гордость, экологическое сознание, образование, дошкольное и школьное образование.

In this statement, scientific reflections and suggestions are given to bring up ecologically educated person in national educational system, especially bringing up educated people who are well-qualified with ecological knowledge. The main attention on ecological education of youth, the ways of protecting the environment, using nature wisely and economically, environmental and ecological improvements-such ideas are given to support these technologies.

Key words: ecological education, ecological nurture, national pride, ecological consciousness, education, preschool and school education.

O'zbekiston mustaqillikka erishgach, davlat tiliga va tarixiga hurmat, vataniga muhabbat bilan yashash imkoniyati yaratildi. Milliy g'oyaning asosini tashkil qiluvchi ushbu uch talab ekologiya fani bilan bevosita bog'liq. Chunki ekologiya ekotizimlarda turgan barcha obyektlarning, biosferada tabiat-jamiyat munosabatlarni uyg'unlashtirishga olib keladi. Davlatning tabiiy sharoiti, boyliklari va tabiiy resurslari, ekologik holati va uni muhofaza qilish yo'llari ekologiyaning predmeti bo'lib xizmat qiladi.

Har bir xalqning milliy g'oyasi uning maqsadi va muddaolarini ifodalaydigan, o'tmishi va kelajagini uzviy bog'laydigan, asriy orzu-istaklarini amalga oshirishga xizmat qiladigan ma'naviy omildir. Milliy g'oya har bir vatandoshimizni o'z oilasi, jamiyat, el-yurt oldidagi burch va mas'uliyatini qay darajada ado etayotganini belgilaydigan ma'naviy mezonidir [2].

Burch va mas'uliyatni his qilish kishida milliy g'urur shakllanganidan dalolat beradi.

Milliy g'urur - har bir millatning o'z-o'zini anglashi natijasida sodir bo'ladigan ichki ruhiy kayfiyati. Bu tuyg'u ona zamin, avlod - ajdodlarimizning moddiy va ma'naviy merosi, millatimizning jahon sivilizatsiyasiga qo'shgan hissasidan, o'zga millat va elatlar oldidagi qadr-qimmat, obro' e'tiboridan faxrlanish hissiyoti [2].

Milliy g'ururni shakllantiruvchi omillarga, odatda: moddiy va ma'naviy merosni ardoqlash, urf-odatlar va an'analarga sodiq qolish, qadriyatlarini va tarixini bilish, ona tiliga bo'lgan e'zoz, o'z halqiga bo'lgan mehr-muhabbat, vatanparvarlik hissi, o'z yurti bilan faxrlanish, iqtisodiy salohiyati, ijtimoiy va sotsial holati ijobiy tomonlarini ko'ra bilish kabi insoniy tuyg'u va xislatlar kiritiladi.

Xususan, ekologik bilimlar bilan puxta qurollangan shaxs g'oyaviy tahdidlarga yoki istiqbolimizning kelajagiga shubha tug'diruvchi har qanday ikkilanishlarga yuqori darajada qarshi tura olish mumkin. Chunki istiqbolimizning ahamiyatini yoshlar ongiga singdirishda, bu borada ishonchli dalillarga suyanganda holda ularda Vatanimiz tabiati haqida samimiy faxrlanish, g'ururlanish, shu bilan birga qayg'urish kabi tuyg'ularni shakllantirish ekologik fanlarning bosh vazifasi sanalmog'i lozim [3].

Shundan kelib chiqqan holda ekologik fanlarning zamonamizning dolzarb muammolarini tadqiq qiluvchi fan sohasi hamda yosh avlodda zamonaviy konsepsiyani shakllantiruvchi ta'lim tarmog'i kabi kasbiy mahorat bilan

birga mamlakatimiz tinchligi, mustaqilligi va xalqimiz farovonligini ta'minlashdagi o'rmini belgilab beruvchi qirralarini ham ko'rsatib berish maqsadga muvofiq.

Ekologik fanlarga oid darslarda yuksak ma'naviyatli shaxs tarbiyasi mazkur fanlarning ijtimoiy nufuzini oshirishda, ularda "ijtimoiy-siyosiy bo'shliq"ni yuzaga keltirmaslikda so'zsiz xizmat qiladi. Chunki milliy ma'naviyat o'zbek xalqining maqsad-muddaolarini ifodalaydigan, o'tmishi va kelajagini uzviy bog'laydigan, asriy orzu-istaklarini amalga oshirishga xizmat qiladigan insoniy fazilatidir. "Ma'naviyat, - deb ta'kidlagan edi Birinchi Prezidentimiz Islom Karimov, - insonni ruhan poklanish, qalban ulg'ayishga chorlaydigan, odamning ichki dunyosi, irodasini baquvvat, imon-e'tiqodini butun qiladigan, vijdonini uyg'otadigan beqiyos kuch, uning barcha qarashlarining mezonidir..."[1].

Ma'naviyat o'z-o'zidan yuzaga keladigan yoki bir o'qish yoki o'qitish bilan shakllanib qoladigan kishilarning ruhiy holati emas. Ma'naviy barkamollik inson hayotining butun umri davomida yuzaga keladi, shakllanadi va rivojlanib boradi. U beshikdan to qabrgacha, uyqudan turgandan to uyquga ketgunga qadar davom etadigan juda murakkab, izchil ta'lim-tarbiya jarayonidir. Shuning uchun ham yuksak ma'naviyatga erishmoq uchun shaxs - jamiyat - davlat faoliyatining barcha jabhalarida chuqur o'ylangan, ilmiy tasdiqlangan va amaliy tajribalardan o'tgan aqidalarni targ'ib qilishimiz lozim. Nafaqat targ'ib, balki o'zini madaniyatli va ma'rifatli degan har bir kishi shaxsiy namuna orqali ham namoyon qilishni talab etadi. Bu o'rinda ekologik ta'limning ham o'rni bor, albatta.

"Ma'rifat" gazetasining 2008-yil 31-may 43-sonida Behzod Mamadiyevning "Hindiston yoshlari: kecha va bugun yoxud avlodlar o'rtasidagi ziddiyat" maqolasi chop etildi. Unda 1 mlrd. 200 mln. kishidan ortiq aholisi bo'lgan, biz o'zbek yoshlari XX asrning 60-70-yillari orzu qiladigan "ertaklar yurti"da turli yoshdagi kishilar o'rtasidagi ma'naviy "devor" yuzaga kelganligi haqida juda o'rinni misollar keltirilgan. Keyingi 10-15 yil davomida iqtisodiyotni erkinlashtirish siyosati orqali jadal suratda kirib kelgan moddiy boylik o'zi bilan G'arb madaniyatini ham olib keldi. Besh-o'n yil avval Hindiston ko'chalarida sigareta chekayotgan ayolni umuman topib bo'lmasa, hozirda ularning guruhlari har qadamda uchramoqda. Natijada, mamlakatda g'arbona yashashni xohlaydigan yoshlar (AQSh aholisidan ham ko'proq) va qadimiy an'analarga sodiq qolgan yoshi kattalar qatlami yuzaga keldi. Oliy o'quv yurtini bitiruvchi talabalar orasida o'tkazilgan sotsiologik so'rovnoma ularning 80 foizidan ortig'i kelgusida chet elda ishlashni davom ettirish va G'arbda yashashni ma'qul deb bilishgan. Milliy an'analarga sodiqlik eskilik sarqiti ekanligini aytishgan. Bu esa go'zal va qadimiy Hindiston uchun katta xavfdir. Shuning uchun ham Hindistonning "Ta'lim to'g'risidagi siyosat loyihasida" milliy qadriyatlar oyoq ostida qolib ketayotgani haqida alohida ta'kidlanib o'tilgan.

Afsuski, bu borada Hindiston jahon tajribasidan foydalangani yo'q. Masalan, ikkinchi jahon urushidan mag'lubiyat bilan chiqqan Yaponiyaning 1947-yildagi "Ta'lim to'g'risida asosiy qonun"ida milliy o'zlikni va ma'naviy mezonlarni saqlagan holda o'quv jarayoniga G'arbnin ilg'or tajribalarini tatbiq etish maqsadi qo'yilgan edi. Hozirda iqtisodiy salohiyat nuqtayi nazaridan AQSh va Xitoydan so'ng uchinchi o'rinda borayotgan mazkur mamlakatda ma'naviyat masalalari mutaxassislar tayyorlashda eng birlamchi omil sifatida qaralib kelinayotir. Shuning uchun ham Birinchi Prezidentimiz Islom Karimov "Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch" kitobida Abdulla Avloniynin "Tarbiya biz uchun yo hayot - yo mamot, yo najot - yo halokat, yo saodat - yo falokat masalasidir" degan falsafiy fikrlarini eslab o'tganlar [1]. Buyuk ma'rifatparvar muallim bobomizning bu so'zlari XX asr boshida millatimiz uchun qanchalar muhim ahamiyat kasb etgan bo'lsa, hozirda ham ubshu umuminsoniy qadriyatlar o'z dolzarbligini yo'qotgani yo'q.

Jamiyat moddiy madaniyatining katta qismi bo'lgan - fan, avvalambor, tabiiy fanlar yutuqlari negizida yaratilgan. Dunyoning ilmiy manzarasi hamisha inson konsepsiyasining eng muhim tarkibiy qismi bo'lgan. Tabiatni ilmiy tushunish, ayniqsa hozirgi davrda, insonning ichki ma'naviy dunyosining mazmunini: o'zini namoyon qilishi, tuyg'ulari, tashvishlari, uning ehtiyojlari va qiziqishlarini mohiyatan belgilaydi deb hisoblaymiz. Shunday ekan, jamiyat uchun sog'lom g'oya, sog'lom mafkurani shakllantirishda ilm, fan va madaniyatning barcha sohaları yutuqlaridan oqilona foydalanishimiz zarur [4].

Ekologik fanlarning o'zining oldiga qo'ygan predmeti bilan teng ravishda mafkuraviy g'oyalar, fan va ta'limdagi yangicha yondashuvlar ham bevosita izlanish va o'qitish predmeti bo'la oladi.

Fan-texnika jadal rivojlanayotganligi tufayli inson va tabiat o'rtasidagi tabiiy muvozanat buzildi, natijada atrof-muhitga katta ziyon yetkazilmoqda. Ona tabiatga ehtiyotkorona munosabatda bo'lish, farzandlarimizga uni go'zal va tabiiyligicha qoldirish - barchamizning burchimizdir. Insonlarda ekologik madaniyat qanchalik rivojlansa, mamlakat ham shu darajada rivojlanadi.

Ekologik tarbiya insonning ma'naviy va ruhiy dunyosini boyitishga va shakllantirishga imkon beruvchi yo'nalishlardan biridir. Tabiat, o'simliklar, hayvonlar va odamga bo'lgan mehr-muhabbat o'quvchi va yoshlar qalbida shaxsga, insonga xos bo'lgan ezgulik va mehribonlik tuyg'ularini yanada rivojlantiradi.

Yer, suv, havo, o'simlik va hayvonlarni, hayot manbalarini va yashash vositalarini ehtiyotkorona saqlash, e'zozlash ma'naviyat mezonini hisoblanadi. Tabiat qonunlarini yaxshi bilish, amalda tatbiq etish, yoshlarni ekologik madaniyat ruhida tarbiyalash atrof-muhit tozaligini, sog'lik-salomatlikni mustahkamligini, turmush farovonligini ta'minlaydi.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida ekologik tarbiyani shakllantirishda asosiy urg'u bola shaxsini o'ziga va

atrofdagilarga – tengdoshlari, tarbiyachilari, ota-onasiga bo'lgan munosabatlarni shakllantirishga beriladi. Bunda bolada ozodalik, atrof-muhitdagi voqea-hodisalarni idrok etish, qiyoslash kabi dastlabki fazilatlar shakllanadi.

Boshlang'ich ta'limda o'quvchi yoshlar jonli va jonsiz tabiat to'g'risida dastlabki bilimlarga ega bo'lish bilan bir qatorda ularni vatanga muhabbat ruhida tarbiyalashga, shaxs va tabiat mustaqil qadriyat ekanligiga, insonning tabiatdagi ahamiyati va o'rini ularning ongiga singdirishga, suv, tuproq va havoni toza saqlash, atrof-muhitning go'zalligini anglashga qaratilgan boshlang'ich fazilatlar shakllantiriladi.

Umumiy o'rta ta'lim bosqichida bilim oluvchi o'quvchilarga o'simlik va hayvonlarning xilma-xilligi, ularning tabiatdagi o'rni, tabiatning bir bo'lagi ekanligi, ular o'zaro hamda atrof-muhit bilan bog'liqligi haqidagi ma'lumotlar bilan tanishtiriladi. O'quvchilarda tabiatga muhabbatni shakllantirishga keng imkoniyatlar yaratiladi. Inson sog'-salomatligini saqlash maqsadida atrof-muhit tozaligini muhofaza qilish, sog'lomlantirish tadbirlari bilan tanishtirish, o'zbek xalqining ekologik qadriyatlari bilan bog'liq bayramlar, sayllar va hasharlarda ishtirok etish orqali ekologik fazilatlar shakllantiriladi. Bu fazilatlar asosan, axloqiy- ekologik onglik, ekologik qadriyatlarni ardoqlash va mehnatsevarlik kabilardan iborat.

Oliy ta'lim bosqichlarida talaba va yoshlarning ekologik tarbiyasida asosiy e'tibor atrof-muhit muhofazasi, tabiatdan oqilona va tejamkorlik bilan foydalanish, atrof-muhitni yaxshilashga qaratilgan texnologiyalarni qo'llash bilan bog'liq bo'lgan global malakalariga katta ahamiyat beriladi. Shuningdek, barqaror rivojlanish, global va hududiy-ekologik muammolarni bilish bilan bog'liq bo'lgan masalalarga e'tibor qaratiladi. Shu bilan birga o'zbek xalqining ma'naviy qadriyatlari, tabiatni, atrof-muhitni va madaniy meroslarini asrab-avaylash, himoya qilish, saqlash, ularni ko'paytirish va kelajak avlodlarga yetkazish kabi mas'uliyat shakllantiriladi.

Barcha ta'lim va tarbiya bosqichlarida atrof-muhit muhofazasi va ekologiyaga bag'ishlangan kunlarni oila, do'stlar, guruhdoshlari va mahalla davrasida nishonlash ham ekologik ma'naviyatli shaxsni tarbiyalashda muhim qadam bo'lib hisoblanadi.

Taklif etilayotgan fazilatlarining asosiy maqsadi XXI asr sivilizatsiyasi darajasiga va tabiatga xavf tug'diruvchi kuchli antropogen ta'sirlarga mos keladigan yangicha odob va axloqqa asoslangan ekologik dunyoqarashni tarbiyalashdan iboratdir.

Adabiyotlar

1. Karimov I. A. Yuksak ma'naviyat –yengilmas kuch.-T.: "Ma'naviyat", 2010.
2. Milliy istiqlol g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar.-T.: 2001
3. Nigmatov A. Ekologiya huquqi. - T.: "Noshir", 2012.
4. Ismailov A., Ahadov R. Ekologik ta'lim-tarbiya.-T., 1997.